

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoCsp/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2716202006
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2716202006.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudcov: JUDr. Martin Holič a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpený advokátom: JUDr. Ján Šoltés, AK so sídlom Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanému: G. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Dr. V. XXXX/XX, E., o zaplatenie sumy 1.566,54 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 7. augusta 2019 č.k. 3C/74/2016-73 takto

o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti (výrok II.) a v časti náhrady trov konania (výrok III.) p o t v r d z u j e.

II. Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie o zaplatenie sumy 30,- eur s 8,5% úrokom z omeškania ročne od 29.06.2013 do zaplatenia zastavil (výrok I.), vo výroku II. žalobu zamietol, vo výroku III. žalovanému súd oproti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu a výrokom IV. rozhodol, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 1, 2, § 526 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 zákona č. 483/2001 Z.z., § 92 ods. 8 cit. zákona, § 39 Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že preskúmaním zmluvy o úvere konštatuje, že táto má podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere uzavretá so žalovaným je charakterom spotrebiteľským úverom, pretože veriteľom bola právnická osoba - banka, ktorá v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytuje úvery a žalovaným spotrebiteľ, fyzická osoba, ktorej bol spotrebiteľský úver poskytnutý na iný účel ako na výkon zamestnania, povolenia alebo podnikania, opak tvrdený ani zistený v konaní nebol. Pri spotrebiteľskom úvere poskytnutom žalovanému išlo o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov, ako vyplýva zo zmluvy o úvere, žalovaný sa zaviazal poskytnutých 5000,-eur vrátiť v 36 splátkach a celkom zaplatiť 6796,- eur. Po preskúmaní zmluvy o úvere súd dospel k záveru, že má aj niektoré náležitosti, predpísané pre jej platnosť v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a má predpísanú písomnú formu podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca tvrdil, že mu vzniklo právo od žalovaného požadovať peňažné plnenie, odvodzujúc svoje právo zo zmluvy o postúpení pohľadávky od postupcu Tatra banka a.s. Bratislava, ktorá je bankou. Žalobca na dôkaz predložil zmluvu

o postúpení pohľadávok s prílohou preukazujúcou postúpenie pohľadávky voči žalovanému žalobcovi, ako aj Oznámenie Tatra banky, a .s. o postúpení pohľadávky, adresované žalovanému, v ktorom je špecifikovaná zmluva o úvere, postúpená čiastka ako aj zmluva o postúpení pohľadávok, pričom žalovaný doručenie oznámenia nenamietal. V súvislosti so zistenou skutočnosťou, že postupcom podľa oznámenia o postúpení pohľadávky bola banka, súd sa zaoberal skutočnosťou, či je alebo nie je žalobca vo veci aktívne legitimovanou stranou. Súd posudzujúc ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách v časti týkajúcej sa písomnej výzvy banky je názoru, že ustanovenie je naviazané na čas plnenia. Súd má za to, že v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách nejde iba o prelomenie bankového tajomstva, ale v súvislosti s možnosťou postúpenia pohľadávky bankou na subjekt, ktorý bankou nie je, z ustanovenia pre banku vyplýva povinnosť pred postúpením pohľadávky na nebankový subjekt vyzvať dlžníka písomne, ak je dlžník nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo jej pobočke. Ak predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej postúpenie je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj voči dlžníkovi. Ak je pre platnosť postúpenia splniť určité podmienky, ako napr. tých, ktoré sú uvedené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., bol postupník, v súdnom konaní žalobca, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle § 120 ods. 1 OSP, ustanovenie má ekvivalent v § 132 CSP, tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitimácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupník, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Súdu nebola predložená žiadna listina, ktorá by obsahom zodpovedala písomnej výzve banky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitimácie postupníka (viď aj rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 23Co/381/2016-126). Súd je toho názoru, že nedoručenie takejto výzvy, je porušením povinnosti v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Súd vyvodil, že žalobca nedokázal, že boli splnené predpoklady na postúpenie pohľadávky, pohľadávka banky nie je postupiteľná, jej postúpenie je objektívne (zo zákona) neprípustné v zmysle odôvodnenia v rozsudku, postúpenie je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné medzi stranami zmluvy o postúpení pohľadávok, a voči dlžníkovi neúčinné. Nedokázanie žalobcom splnenie podmienok bankou pred postúpením pohľadávok má za následok nedokázanie aktívnej legitimácie žalobcu z hmotnoprávneho vzťahu zmluvy o úvere, že sa stal novým veriteľom žalovaného a že mu svedčí právo vymáhať zo záväzkovo právneho vzťahu od žalovaného ako dlžníka akúkoľvek pohľadávku. Žalovanému v zmysle jeho povinností ako dlžníkovi zo zmluvy o úvere nesvedčí povinnosť plniť v prospech žalobcu. Žalobca nedokázal, že sa stal platne a účinne veriteľom uplatňovanej pohľadávky v akejkoľvek výške, nepreukázal svoju aktívnu legitimáciu na jej uplatňovanie a preto súd žalobu zamietol. Pokiaľ súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na tvrdenie, že sa stal veriteľom peňažnej pohľadávky, nepatrí mu ani jej príslušenstvo, t.j. v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania a preto bola žaloba v časti zvyšku úroku z omeškania zamietnutá. Súd sa v konaní zaoberal písomným podaním žalovaného, doručeným súdu dňa 7.8.2019, ktorým ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní. Z obsahu podania žalovaného je možné vyvodiť, že sa jednalo o uznanie dlhu, nakoľko uviedol, že chce splácať dlh mesačne po 50 eur vždy k 20. dňu v mesiaci. Súd k uznaniu dlhu žalovaným neprihliadol z toho dôvodu, že by vo veci nebolo možné v prípade návrhu schváliť zmier, nakoľko si žalobca uplatňuje v konaní plnenie na základe skutočnosti, že sa stal veriteľom pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávok od Tatra banky, a.s. ako pôvodného veriteľa žalovaného, ktorú však považuje súd za neplatný právny úkon a z uvedeného dôvodu aj žalobu zamietol. Z uvedeného dôvodu by teda schváleniu zmiernosti bránila skutočnosť, že nemožno spotrebiteľa zaviazat' na zákonom nedovolené plnenie. Súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa ustanovení § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v konaní stranou úspešnou, preto súd priznal žalovanému oproti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

4. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrhu vyhovie, uplatniac odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Žalobca v odvolaní namietal, že nakoľko v konaní boli splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku (žalovaný v podaní zo dňa 7.8.2019 adresovanom súdu uviedol, že má záujem dlh zaplatiť formou splátok), súd I. inštancie bol povinný rozhodnúť rozsudkom

pre uznanie podľa § 282 CSP, poukázal pritom na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Obo 38/2009 zo dňa 25.3.2010. V prípade, ak by sa odvolací súd s touto námietkou nestotožnil, tak žalobca aktívnu legitímáciu v tomto spore preukazuje oznámením o postúpení pohľadávky, ktoré bolo žalovanému zaslané doporučené pod číslom zásielky RO 062166291SK, relevantným oznámením o postúpení pohľadávky postupom riadne hmotnoprávne preukázali aktívnu legitímáciu v tomto spore. Takýto postup preukázania aktívnej legitímácie je plne v súlade s právnymi predpismi a súdnou praxou bežne akceptovateľný. V tomto podporne odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR pod sp.zn. 4Obo 210/01 zo dňa 11.6.2003. Nakoľko predmetom žaloby je zaplatenie bankovej pohľadávky, za účelom preukázania aktívnej legitímácie predkladá aj výzvu právneho predchodcu, banky, zo dňa 24.06.2013 a odoslanie výzvy preukazuje predloženým podacím hárkom č. EPH000796285 zo dňa 24.6.2013. Predloženou výzvou, doručovanou žalovanému na adresu, ktorú uviedol v zmluve o úvere, preukazuje splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie v zmysle ust. § 92 ods. 8 z.o bankách. Právny predchodca dňa 24.06.2013 vyzval žalovaného na zaplatenie peňažného dluhu pred postúpením pohľadávky. Žalovaný napriek písomnej výzve právneho predchodcu, svoj dlh nezaplatil a do omeškania s jeho zaplatením sa dostal viac ako 90 kalendárnych dní. Nakoľko žalovaný napriek výzve banky bol viac ako 90 dní v omeškani so zaplatením svojho dluhu voči banke, na ktorého zaplatenie bol preukázateľne vyzvaný, týmto boli splnené zákonné predpoklady pre platné postúpenie bankovej pohľadávky podľa ust. § 92 ods. 8 z. o bankách. K postúpeniu pohľadávky, ktorej zaplatenie je predmetom tohto sporu došlo riadne a platne, čím je daná naša aktívna legitímácia v tomto spore. Podporne odkazuje na právny záver vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 26Co/34/2017 zo dňa 30.1.2018. Správnym a náležitým zistením skutkového stavu veci, ako aj správnym právnym posúdením veci by súd I. inštancie musel dospieť k záveru, že žalobcovi v tomto spore svedčí aktívna legitímácia.

5. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 1.566,54 eur s príslušenstvom, titulom vrátenia úveru poskytnutého právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom žalovanému ako dlžníkovi na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo 00-0001757368 z 20.12.2010. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým žalobu vo výroku II. po posúdení skutkového a právneho stavu zamietol a v závislom výroku o náhrade trov konania (výrok II. a III.).

8. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodných pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, keď prvoinštančný súd vykonal dokazovanie v primeranom rozsahu, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým záverom, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval náležité zákonné ustanovenia, ktoré i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty žalobcu nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od právnych záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

9. Prvotná časť odvolateľových námietok je založená na tvrdení, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho napriek uznaniu nároku žalovaným a návrhu žalobcu nerozhodol vo veci rozsudkom pre uznanie.

10. Podľa § 282 CSP, ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku.

11. Úkony, ktorými sporové strany disponujú konaním alebo jeho predmetom, sa označujú ako dispozičné procesné úkony. Určité úkony však majú aj relevanciu vo vzťahu k hmotnému právu, a tými sú zmier a rozsudok na základe uznania alebo vzdania sa nároku. V prípade uznania a vzdania sa nároku strany prejavia hmotnoprávny úkon voči súdu (nie voči sebe navzájom) a súd musí meritórne rozhodnúť. Ak sú splnené podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 282 Civilného sporového poriadku je teda súd povinný (obligátne) rešpektovať procesnú situáciu, ktorá nastala v dôsledku uznávacieho prejavu žalovaného a musí vydať rozsudok na základe uznania nároku. Súd v takomto prípade nemá možnosť zvažovať, či rozsudok na základe uznania nároku vydá alebo nevydá.

12. Rozsudok na základe uznania je procesný inštitút, ktorý bol do procesného práva zaradený na účely zjednodušenia a zrýchlenia civilného sporového konania (do 30.6.2016 občianskeho súdneho konania). Uznáním nároku podľa ustanovenia § 282 CSP sa rozumie procesný úkon žalovaného (teda úkon adresovaný súdu), ktorý môže byť urobený v akejkoľvek prípustnej forme (§ 125 ods. 1 CSP) a z jeho obsahu jednoznačne vyplýva, že žalovaný žalobný nárok celkom, z časti alebo v jeho základe uznáva. V dôsledku uznávacieho prejavu žalovaného odpadá dôvod, pre ktorý sa konanie začalo (spornosť v otázke existencie uplatneného nároku). Ak žalovaný v priebehu konania žalobcov nárok účinne uzná, súd už ďalej nezisťuje skutkové okolnosti a na ich objasnenie nevykonáva dokazovanie a vychádza z uznania nároku žalovaným. Rozhodnutie súdu rozsudkom pre uznanie nie je vylúčené ani v spotrebiteľských sporoch - na rozdiel od rozsudku pre zmeškanie. Ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, súd je povinný rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku, ak žalobca navrhol tento osobitný procesný postup.

13. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že dňa 08.07.2019 súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie na termín 07.08.2019 o 10.00 hod. na ktoré predvolal právneho zástupcu žalobcu ako aj žalovaného. Podaním doručeným súdu dňa 02.08.2019 právny predchodca žalobcu oznámil súdu, že v časti istiny 30,00 eur spolu s prísl. berie žalobca žalobu späť z dôvodu jej úhrady zo strany žalovaného dňa 29.07.2019 a žiada v tejto časti konanie zastaviť. Právny zástupca žalobcu zároveň ospravedlnil svoju neúčasť na nariadenom pojednávaní z dôvodu hospodárnosti konania a taktiež uviedol, že pre prípad, že by žalovaný uplatnený nárok uznal, navrhol aby súd rozhodol vo veci rozsudkom pre uznanie postupom podľa § 282 CSP. Žalovaný podaním zo dňa 05.08.2019, súdu doručený dňa 07.08.2019 ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní z pracovných dôvodov a uviedol, že svoj záväzok dokáže momentálne splácať po 50 eur mesačne do 20. dňa v mesiaci.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že zo strany žalovaného podaním zo dňa 5.8.2019 adresovaným súd nedošlo k uznaniu nároku žalobcu tak ako to predpokladá ust. § 282 CSP, nakoľko žalovaný predmetným podaním len oznámil súdu, že jeho momentálna situácia mu umožňuje splácať záväzok v mesačných splátkach po 50 eur vždy do 20. dňa v mesiaci. Z predmetného podania totiž nevyplýva, že by žalovaný uviedol, že pohľadávku žalobcu v celom rozsahu uznáva čo do základu aj výšky a je ochotný ju v celom rozsahu zaplatiť. Takýto prejav žalovaného nemožno považovať za jednoznačný uznávací prejav, ktorý by mal účinky uznania nároku v zmysle ustanovenia § 282 Civilného sporového poriadku. Obsah tohto vyjadrenia žalovaného v podaní zo dňa 5.8.2019 nemožno považovať za procesný úkon, ktorým žalovaný nepochybne prejavil nielen vedomosť o svojom dlhu vyplývajúcom zo žalobného nároku, ale aj vôľu, teda ochotu, nárok nepodmienečne uspokojiť. Odvolací súd tak dospel k záveru, že zo strany žalovaného nedošlo k riadnemu uznaniu nároku a preto správne súd prvej inštancie nemal splnené zákonné podmienky na postup podľa § 282 CSP.

15. Ďalej sa odvolací súd zaoberal odvolacou námietkou žalobcu, že žalobca má v prejednávanej veci má aktívnu vecnú legitimitáciu na uplatnenie si žalovaného nároku, nakoľko došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania.

16. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh žalobcu je v celom rozsahu nedôvodný, keď aj podľa odvolacieho súdu je na daný prípad potrebné aplikovať ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Tatra banka, a.s., IČO: 00 686 930 ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 20.12.2010 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č.: 00-0001757368, na základe ktorej v zmysle článku I. bola poskytnutá výška bezúčelového spotrebiteľského úveru 5.000,- eur s výškou úrokovej sadzby 18,9%, výškou ročnej percentuálnej miery nákladov - 23,81%, výška priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov - 20,68%, s dátumom poskytnutia spotrebiteľského úveru najneskôr do 5 pracovných dní od splnenia podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru uvedených v tejto zmluve, s konečnou splatnosťou spotrebiteľského úveru do troch rokov od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky, termín splatnosti pravidelných mesačných anuitných splátok do 22. dňa príslušného mesiaca pri počte pravidelných mesačných splátok 36, výške pravidelnej mesačnej anuitnej splátky - 184. eur, pri výške mesačného poistného pre poistenie - 2,02 eur s typom poistenia A, dňa 06.10.2015 uzatvorili Tatra banka, a.s., Bratislava ako postupca a žalobca ako postupník zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej bola na žalobcu postúpená pohľadávka voči žalovanému zo zmluvy č. 00-0001757368 Tatra banka, a.s. Bratislava ako postupca listom zo dňa 08.10.2015 oznámil žalovanému postúpenie tejto pohľadávky na žalobcu. Právny zástupca žalobcu na výzvu súdu uviedol, že jeho právny predchodca ku dňu 22.06.2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v zmysle článku VI., bod 1 úverovej zmluvy č. 00-0001757368 a to z dôvodu neplnenia si zmluvne dojednaných povinností žalovaným a zároveň ho vyzval na okamžitú úhradu dlžnej sumy. Za účelom preukázania ich aktívnej legitímácie v tomto konaní predkladajú súdu zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 06.10.2015 spolu s identifikáciou postúpenej pohľadávky.

18. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

19. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade sa žalobcovi nepodarilo preukázať jeho aktívnu legitímáciu, keď síce predložil zmluvu o postúpení pohľadávok, nepreukázal však splnenie zákonných podmienok pre postúpenie predmetnej pohľadávky pôvodného veriteľa Tatra banka, a.s. voči žalovanému ako dlžníkovi.

20. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných

záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

21. Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

23. Ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplývajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom-postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom-postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukovú ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni už citované ust. § 525 ods. 1 Obč. zák. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Obč. zák., a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavujú len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 Obč. zák. účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 Obč. zák. ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 Obč. zák. nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postupníkovi bez toho, aby bol oprávnený domáhať sa preukázania zmluvy o postúpení.

24. Z už uvedeného potom vyplýva, že na rozpor postúpenia s § 525 Obč. zák., ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ďalej z toho vyplýva, že ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., bol postupník v súdnom konaní pred súdom prvej inštancie, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupník, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka.

25. V danom prípade zo zisteného skutkového stavu bolo zrejmé, že žalobca nedokázal, že by v čase, kedy mala byť pohľadávka Všeobecnej úverovej banky, a.s., voči žalovanému postúpená naňho, boli tieto podmienky postúpenia splnené.

26. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že písomná výzva upravená v citovanom zákonom ustanovení (§ 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách) je faktickým úkonom, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky na osobu, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu jej klienta. V prípade, ak tento faktický úkon nebol riadne a preukázateľne vykonaný a doručený žalovanému, nemôže byť platná ani zmluva o postúpení, z ktorej žalobca odvodzuje svoju aktívnu legitimáciu. Tatra banka, a.s. bola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku (ktorá je predmetom tohto sporu) voči žalovanému na žalobcu len po tom, ak bol klient napriek jej písomnej výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu klienta. V prípade, že takéto predpoklady splnené neboli (prípadne z vykonaného dokazovania ich splnenie nevyplývalo), bolo potrebné na takúto pohľadávku hľadieť ako na nepostupiteľnú, teda pohľadávku ktorej postúpenie by bolo v priamom rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu by potom samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť bol povinný súd v konaní ex offa aj bez námietky žalovaného prihladiť (porovnaj napr. aj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 26Co/445/2015 z 19.4.2016). Žalobca teda neunesol dôkazné bremeno preukázania postupiteľnosti (spôsobilosti na postúpenie) takejto pohľadávky pôvodného veriteľa, teda licencovaného subjektu oprávneného podľa zákona o bankách poskytovať spotrebiteľské úvery, na žalobcu, z ktorého by mu vzniklo právo vymáhať žalovanú pohľadávku. Nebolo totiž preukázané doručenie písomnej výzvy veriteľa na splnenie záväzku dlžníkovi podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, pred postúpením jeho pohľadávky postupníkovi. Slovné spojenie v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách „napriek písomnej výzve“ znamená, že najskôr musí dôjsť k písomnej výzve, kedy začne plynúť lehotá 90 dní na splnenie záväzku a až po jej uplynutí môže dôjsť k postúpeniu pohľadávky na iný subjekt. Tento predpoklad však v danej veci splnený nebol.

27. Vzhľadom na uvedené treba uzavrieť, že žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky, teda nepreukázal svoju aktívnu legitimáciu na jej uplatňovanie, a preto bolo potrebné z tohto dôvodu žalobu zamietnuť.

28. Pokiaľ žalobca v odvolaní opätovne poukazoval na splnenie podmienky kvalifikovanej výzvy, už súd prvej inštancie vo svojom rozsudku správne poukázal na to, že žalobca síce v spore predložil listinu zo dňa 24.6.2013, označenú ako vyhlásenie predčasnej splatnosti dlžného zostatku, ktorou žalovanému oznamuje, že pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti celého dlžného zostatku. Kvalifikovanú výzvu, v ktorej by banka žalovaného vyzvala na plnenie dlžnej sumy, s ktorou by žalovaný bol v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní (a dala tak možnosť klientovi po písomnej výzve vyrovať omeškané splátky úveru a predísť postúpeniu pohľadávky na tretiu osobu) však žalobca súdu nepredložil.

29. S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd sa nemohol stotožniť s odvolacími námietkami žalobcu, poukazujúcimi na dostatočné preukázanie jeho aktívnej vecnej legitimácie, a s tým spojenú rozhodovaciu činnosť označených súdov. Podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky nie je daná viazanosť právnym názorom vysloveným skorším rozhodnutím súdu rovnakého stupňa, pričom všeobecne záväzný charakter nemajú ani judikáty. V zmysle záverov ústavnoprávnej judikatúry však Ústavný súd akceptuje práve teleologický výklad právnej normy, ako aj interpretačný postup všeobecných súdov, ktorý je spôsobilý v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zisťovaní jej obsahu, účelu a zmyslu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013). Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie je daná tiež povinnosť eurokonformného výkladu národného práva, so zachovávaním nepriameho účinku jednotlivých smerníc (pri naplnení cieľov vysokej ochrany spotrebiteľa garantovaných komunitárnym právom). Preto vo svetle eurokonformného výkladu dotknutých právnych noriem nebolo možné sa so žalobcom uvádzanými rozhodnutiami na podporu jeho tvrdení (v danom prípade) stotožniť. Uvedené sa vzťahuje aj na žalobcom citovanú odbornú literatúru ako aj rozhodnutia odvolacích súdov vo vzťahu k preukázaniu aktívnej legitimácie žalobcu na základe postúpenia pohľadávky. Na záver odvolací súd dodáva, že vyššie uvedené právne závery vychádzajú aj z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (por. rozhodnutie sp.zn. 1 Cdo 147/2017).

30. Vzhľadom na nepreukázanie aktívnej legitímácie bolo už nadbytočným a nehospodárnym zaoberať sa ďalšími odvolacími argumentmi. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

31. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

32. Žalovaný má voči žalobcovi podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že žalovaný bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný. Z dôvodu, že žalovaný ale preukázateľne a účelne nevynaložil žiadne výdavky v súvislosti s týmto odvolacím konaním, ako to predpokladá § 251 CSP, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal s poukazom na čl. 4 ods. 2 CSP.

33. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).